

Taubmann. *apromete*
approbatum semel reprobari non potest 1198. 53
quod seral piumit anglis diffidere non debet p. 19. num. 7.

1 Ta
2 Gy
3 Sren
4 Tau
5 Mo
6 La
7 Eyn
8 Wa
9 No
10 Na
11 Ra
12 Ra
13 Ra
14 Eyn
15 Ba
16 Lin
17 Ra
18 We
19 12
20 Fa
21 N
22 B
23 Li
24 12
25 La
26 Lu
27 Mi
28 Ne
29 Ba
30 T
31 La
32 Oni
33 Dou

L. 9
M. 6 10

1431
52

ANNUENTE
SUMMO LEGUMLATORE
MAGNIFICO AMPLISSIMOQVE
JCTORUM ORDINE CONSENTIENTE
DECADEM QUÆSTIONUM,
In Jure Civili, Canonico, Feuda-
li & Saxonico maximè controverfarum
PRÆSIDE

Nobili, Amplissimo atq; Consultissimo

V I R O

HENRICO COSELIO,

J. U. D. & P. P. Curia Electoralis, Scabinatus

nec non Facultatis Juridicæ

Assessore,

Præceptore juxta & Hospite ætatem

colendo,

defendere conabitur

HENRICUS FRIDERICUS *Messsch /*

Nob. Misn. A. & R.

In Auditorio Jctorum

d. Aprilis anno 1651.

horis antemeridianis

WITTEBERGÆ

Excudebat Johannes Röhnerus, Acad. Typogr.

I. N. D. N. J. C.

Quaestio I.

An Imperator non solum de bonis patrimonialibus ac propriis; sed & pro amplificandâ imperii Majestate, de bonis Imperii, accedente statu tuo consensu feuda concedere possit?

Si cuius etiam in nullâ dignitate constituto, modò liberam rerum suarum administrationem habeat feuda quibuscunq; pactis atq; conditionibus constituere, concessum est, *c. i. in princ. & ibi Bald. & Alvar. per quos fiat invest. Curt. in tr. feud. 2 part. princ. n. 12.* multò magis Imperatori, qui omnis dignitatis atq; nobilitatis fons reputatur, *Alvar. ad c. i. in princ. n. 4. quis dicat. dux, Mar. bio & c. Hieron. Schurff. cons. 56. n. 6. l. 2. arg. l. queris 3. ff. de natal. rest. bona sua patrimonialia ac propria in feudum concedere licitum erit arg. l. Barbarius 3. ff. de offic. prat. Hottom. illust. quest. 1. Borch. de feud. c. 5. n. 22. cum seqq. Schmid. tr. feud. part. 4. c. 1. n. 4.* Sed major se offert controversia, de bonis Imperii, an nimirum in feuda conferri ab Imperatore possint? quod asserimus, cum *Præpos. in prælud. num. 23. & 24. Matt. Steph. in tract. de jurisdict. l. 2. p. 1. c. 1. membr. 1. n. 81. Schmid. part.*

4 c. 1. n. 7. *tr. feud. Vultej. de feud. l. 1. c. 5. n. 15. Magnif. Oppel. Synop. feud.*
 e 5. ita tamen, ut illa infeudatio non vergat in gravem Imperii
 læsionem, *argum. c. intellecto ubi Bald. & Abb. de iurejur. Zas. p. 5.*
n. 15. Schrad. d. c. 1. n. 22. & seqq. Dd. in c. grandi de suppl. prelat. neglig.
 & Imperio reservetur jus superioritatis. *Laudens. & Afflict. in c.*
1. quæ sint. regal. & ita. non solum necessitate urgente; sed &
 pro Imperii Majestate amplianda feuda conferre poterit.
 Quod non tantum locum habet in iis Imperii bonis, quæ sunt
 solita in feudum concedi; sed etiam, quæ ante nunquam in
 feudum concessa fuerunt, quæ propriè demanialia dicuntur,
 nam & de his Imperatorem alium investire posse, trad. *And. de*
Iser. d. c. 1. in pr. n. 10. imò regalia reservata principi in signum
 supremæ potestatis titulo feudi alii concedere *asser. Zas. in tr.*
feud. part. 5. n. 12. Schrad. part. 4. c. 1. n. 8. 9. Exinde Vasallus Domino
 Feudi obligatur ad fidelitatem & ad præstanda servitia, qui
 pro ipso, offerente occasione militat aliaq; servitia præstat,
 ad quæ alias nunquam obstrictus fuisse. Ita etiam Imperii
 conditio & Majest. redditur melior, cum iis ampliatur & au-
 getur personis, quæ ope & consilio multum præstare possunt,
 attestante ipso Imperatore *Friderico tit. 55. F. 2. Magnif. Oppel. c. 5.*
n. 8. in. Syn. Feud. Hæc tamen omnia consensu statuum ut fiant,
 hodie necesse est. Olim quidem Imperatoris erat, majores
 dignitates feudaq; regalia absq; consensu statuum conferre
in pr. c. 1. ibi si inter Capitaneos controversia sit comm. rege finiatur
2. F. 34. & c. un. p. 1. F. 18. ibi si contentio & c. Verùm post Auream
 Bullam, capitulationibus posteriorum Imperatorum aliud
 cautum legitur, ne sine Electorum consensu scilicet hoc fiat;
 id quod formula privationis *Wenceslai Imp. ostendit.* cum
 enim Electores Imperatoriâ dignitate eum privarent, formu-
 læ inseruerunt, *Als der den. Herrn zu Meyland zum Fürsten, und*
Paphey zum Graffen gemacht, auf des Reichs Städte, Schloß und
Güter & c. deinde capitulatio inter Carolum V. & Imperii Princi-
pes inita testatur, nec non *Capit. Ferdinandi II. S. 28. & Ferdin.*
III. S. 32. Et ita novissimæ leges Imperii in omnibus hisce quæ
 Imperii imperialisq; dignitatis conservationem concernunt
 expressum imperii ordinum consensum requirunt, Imperato-
 rumq;

namq; potestates quotidie magis magisq; per capitulationem restringuntur. Hinc usitatissima formula: Haben wir uns mit den Ständen/und sie sich hinwiederumb mit uns verglichen, *ut in Rec. Imp. de anno 1500, 1512, 1527. & seqq.* quod in capitulatione sua etiam promissit Rudolphus II. Wir wollen und sollen zu wichtigen Sachen / so das Reich betreffen / bald anfangs der Churfürsten Raths und bedencken uns gebrauchen. *vid. Dn. Carpz. ad L. Reg. in fin. ibi: Sequuntur Capitulationes Imperatorie.* Idq; nulla alia de causa introductum quam ut imperii vires non penitus omnes exhauriantur uti; videre est *ex Rec. Imp. de anno 1512.* Das wir als Römischer Keyser bey den Reich/ und das Reich bey uns für unser und der Stände Nachkommen bleiben und behalten werden mögen. *Non mover quod quilibet Dux, Marchio, Comes de suo Ducatu, Marchionatu & Comitatu feudum constituere possit. F. i. E.* multo magis Imperator qui mundi Dominus est. *l. 9. ad L. Rhod. de jactu:* cum nullus eo major aut nobilior *l. 12. C. de LL. & Const. Princ respondemus enim,* maximam hodie subesse rationis diversitatem, quamvis enim negari nequeat de Lege Feudali hæc ita se habere & olim quoq; per ea, quæ diximus, non minus in Imperatoribus ac cæteris Ducibus atq; imperii statibus obtinuisse, attamen cum Imperii vis ac potentia subinde magis magisq; labefactari ac imminui capisset, status Imperii necessitate exigente hoc jus hancq; potestatem Imperatorii antea liberam per capitulationes coarctarunt, quod etiam *d. Rec. Imp. de anno 1512.* verba innuunt, das Wir als Römischer Kayser &c. *vid. Pruckmann de Regalib. membr. 2. c. 4. §. soluta potestas; Ludolph. Schrader. de Feud. p. 4. c. 1. num. 2. & seqq. Schneidvv. c. 3. num. 51. & seqq. junct. p. 1. num. 32. Wefenbet. c. 4. num. 2. Vult. 1. E. 5. num. 15. Rittersb. part. feudal. lib. 1. c. 5. 9. 15. Dn. Carpz. ad L. Reg. cap. 7. sect. 3.*

Obj:

F.

A. 3

Quæ-

Quæstio II.

An feudo filiofamilias dato usufructus Patri acquiratur.

Cum servis feuda dari possint *Schultz in Synops. 7. F. c. 5. n. 8. Hart. Pist. O. 1. de f. eadem filiofam. rectè conferri vix dubitare quis poterit.* Hi enim non tantum juris Civilis capaces & res proprias habere ac possidere dicuntur, sed & servitia militaria præstare queunt, *Borib. c. 5. num. 46. 47. tr. feud. Vult. c. 4. l. 1. n. 8. Rittersb. in part. feud. l. 1. c. 6. 9. 7. Magnif. Oppel tr. feud. c. 5. n. 19.* sed feudo ab alio filiofam. concesso an usufructus patri acquiratur an filio dubio non caret? Cum in decidendis controversiis feudalibus ante omnia pacta & tenor investituræ inspiciendus, strictèq; observandus sit *tit. 8. F. 2. l. 72. de contrab. empt. l. 52. de V. O.* tenor autem investituræ in specie in filium, nullâ patris contemplatione factâ directus reperitur, opinionem filiofam. magis favorabilem, veriore, existimamus. Investituræ enim tenor talis claris expositus verbis etsi juri communi contrariari videatur, observandus tamen est *tit. 2. §. fin. & tit. 18. & tit. 48. F. 2.* Præsertim, cum investituræ etiam natura hæc sit, ut feudo jure constituto, ejus usufructum immediate ad accipientem & investitum transferat *23 F. 2.* Feuda namq; non censentur allodialium bonorum jure; sed ut jus, ita etiam naturam ab illis habent etiam quoad parentes peculiarem atq; diversam, id quod expressè jure feudali definitum est *l. 50. F. 2.* parentes nimirum sive ascendentes in feudis non succedunt, quod tamen fit in allodialibus, item, quemadmodum descendentes deficientibus, pater à Feudi successione, ita etiam & quidem consequenter ab ejus usufructu, jure feudali si non expressè, saltem tacitè, exclusus esse censetur. Præterea, feuda censentur jure peculii Castrensis vel quasi Castrensis. *arg. l. 1. C. de pec. Cast.* quia plerumq; ob milita-

ria

ria servitia dantur; ejusmodi peculium pleno jure ad filium familias, utpote in quo pro patre familias habetur spectat atque pertinet *l. cum oportet 6. C. de bon. qua. liber. & per vulgata 12.*; sed utriusque peculii ususfructum pater habere non potest *dist. l. cum oportet. C. de bon. qua. lib.* Quibus accedit, quod in effectu filius familias nihil haberet; proprietatem enim apud concedentem maneret & ususfructum pater acciperet, quod esset expresse contra *Feudistas commun.* nec non feudi descriptionem ab *Oberto* positam, in qua disertè dicitur: *feudum ita alicui dari, ut proprietatem quidem penes dantem remaneat, ususfructus verò illius ad accipientem transeat. 2. F. 23. in fin.* Deinde, quando in presenti casu inter Seniores & Beneficiatum conventum est, ut ususfructus non ad Patrem sed ad investitum transeat *d. l. 2. F. 23.* esset sanè contra ipsam Juris Naturalis æquitatem, si Pater feudi commoda perciperet, filius vero ejus incommoda nempe servitia sustinere cogereretur, quod tamen jura nostra vix admittunt *arg. l. 10. de Rel.* Adde quod feudum plerumque ob servitia concedatur, in quibus præstandis industria personæ electa esse censetur, adeo ut Dominus non alium quam quem vult, cogatur habere vasallum. *2. F. 12. & 2. F. 23.* jura quoque communia disertè volunt ut illorum bonorum ususfructus, quæ extrinsecus filio familias obveniunt non ad patrem, sed ad filium eo casu pertineat, quando hæc conditio adjuncta est, ne ad patrem ususfructus pertineret. *Nov. 117. c. 1. ibi: ut pater aut qui omnino eos habet in potestate, in his rebus neque ususfructum, neque quodlibet penitus habeant participium.* At nostro casu Domini hæc est voluntas ut ususfructus feudi non patris sit; sed filii *d. c. 1. 2. F. 23.* *Rolandi à Valle conf. 71. n. 65. 66. vol. 2. ubi subjicit ab ea sententia in consulando & judicando non esse recedendum.* *Wes. de Feud. c. 5. n. 4. ubi hanc veterem dicit, atque ita rectè sentire Zasium de Feud. p. 5. Borch. in feud. c. 5. n. 48. Vult. l. 1. c. 4. n. 8. eleganter Arum. dup. feud. 3. 1b. 31. Obrecht. disp. feud. 4. 1b. 100. Schrad. part. 7. c. 6. n. 6. Fach. 7. contr. 77. & Dd. communiter.* Non obstat quod de hac questione nihil reperitur jure feudali manifestè dispositum, ut ita ad juris communis dispositionem recurrere necesse sit. *c. de feud. cognit.*

2.F.1. quia dicitur et. verba non ita accipienda sunt, quasi protinus ad jus Civile decurrendum sit, si in jure feudali quaestio incidens, non reperitur expressè verbis decisa; sufficit enim si per bonam consequentiam ex verbis deduci possit; sed tum demum verba dicti cap. locum sibi vendicant, quando decisio neq; verbis est expressa, neq; bonâ ratione aliquâ aut argumentatione inde deduci potest. Neq; etiam nos movent textus Juris Civilis l. fin. C. de usufr. l. f. C. de impub. & al. subst. l. cum oportet C. de bonis qua lib. l. i. per quas person. nob. acquir. cum non absolutè; sed cum hac limitatione à Dd. exaudiantur, quando scilicet res tales sunt, quarum natura admittit; ut patri aliquid acquiratur, vel si concedentis voluntas non refragetur. arg. Avib. excipimus C. de bon. qua lib. id quod fit in hoc nostro casu arg. t. 23. F. 2. Schmid. part. 7. c. 6. n. 6. Wesenbec. de feud. c. 5. num. 4. Borch. c. 5. n. 48. Magnif. Oppertr. feud. c. 5. n. 18.

Quaestio III.

Feudo generi concessio, num descendentibus ex filia concessum intelligatur.?

Vocabulum generis tum ad lineam paternam tum ad maternam applicari posse constat ex l. neq; Dorotheam C. de decur. c. venerabilis X. deprehend. Ad quam verò præcisè pertineat semper subjecta materia attendenda est. Cum autem foemina regulariter à successione feudi arceantur ex c. 1. §. & quia videmus & ibi Dd. de his qui feud. dare poss. c. 1. §. filia vero de success. feud. c. 1. quemadm feud. ad fil. pertinet. c. 1. an mutus vel alias imperf. c. de nativ. success. feud. c. 1. §. similiter de Capit. qui cur vend. c. 1. in fin. de feud. Mar. b. Forst. 4. de success. 23. n. 48. Dec. Conf. 390. num. 1. Roland à Valle conf. 23. n. 28. & contra naturam feudi esse dicitur ut foemina succedant, l. 1. §. fin. quid sit invest. Sos. lun. conf.

conf. 65. n. 2. & conf. 77. n. 4. l. 1. Curt. in trakt. feud. 1. part. 3. part. princ.
n. 1. Schmid. tr. feud. part. 7. c. 4. Sonsbeccius part. 9. n. 121. E contra-
rio masculi ad successionem feudi admittantur. Dec. conf. 117.
n. 26. vol. 3. & FF. Comm. quia non tantum regulam pro se ha-
bent, sed etiam quoad exclusionem foeminarum intentionem
fundatam. Dec. conf. 298. n. 4. in fin. & conf. 517. n. 5. & conf. 39. n. 2.
Dicendum omnino est, vocabulum hoc (genus) in materia
feudali restringi debere ad lineam paternam tantum add. Bar-
tol. in l. quotiens. C. de privileg. febol. Quantum igitur ad propo-
sitam questionem attinet, negativa nobis arridet sententia.
Descendentes enim ex foemina, et si masculi fuerint, ad feu-
di successionem regulariter admittendos non esse, testis est
Feudista in 2. F. II. c. 1. de success. fratrum & grad. succed. in feudo,
cujus verba haec sunt: Proles foemini sexus, vel ex foeminino
sexu descendens, ad hujusmodi successionem aspirare non potest: cui
suffragatur c. 1. §. hoc autem notandum, de his qui feud. dar. post. i. F.
1. ibi: Hoc autem notandum est, quod licet filiae, ut masculi, patribus
succedant: legibus tamen a luc. esse feudi remouentur: scilicet &
earum filii, nisi specialiter dictum fuerit, ut ad eas pertineat. Ra-
tiones hujus dispositionis a Feudistis allegantur variae, qua-
rum prima haec est, quod filius eo ipso quo vult succedere,
surrogatur in locum matris: Surrogatum autem sapit natu-
ram eius, in cuius locum surrogatum est: per ea, quae tradunt
dd. in l. cum qui §. qui iniuriarum ff. si quis cautionibus, & in §. fue-
rit: Inst. de act. quo, argumenti genere ad demonstrandum,
quod matre exclusa a successione feudi, exclusi etiam sint ejus
filii masculi, ubi sunt. Ifern. Aluar. & Praepos. in c. 1. de succ. frat.
 II. Quod successiones non fiant per saltum; sed ordinata
 & successivè per l. 1. §. prius ff. de success. edicto. l. Octavo. ff. unde co-
 gnat. & §. placebat Inst. de legit. agnat. success. quocirca necesse est,
 ut gradus praecedens sit successibilis, alioqui sublatà medià
 persona non potest sequens admitti. arg. l. hered. in princ. §. 1. ff.
 de penis l. meminimus C. de legit. her. & l. Divo Marco C. de qu. quo
 argumento usus est Bald. in auth. si quas ruinas in fin. C. de S. S. Eccl.
 & in c. 1. de succ. frat. & in l. quoties n. 2. C. de suis & legit. III. De stre-
uo antecedente destruitur etiam consequens per l. 1. §. hujus ff.

B de

et offic. ejus, cui mandat. est jurisdict. IV. Notabilis quoq; etiam si vulgaris illa sententia huc non mediocriter confert, quod filius non debeat melioris conditionis esse ipsa matre, ideoque successor non melioris sit conditionis quam antecessor, impedimentum enim quod obstat antecessori, successori etiam ut obstat, necessum est. l. quod ipsis 143. ff. de reg. jur. Et l. si viva matre §. nam licet. C. de bon. matern. & vulgata est regula, quod nemo plus juris in alium transferre possit, quam ipse habet. l. nemo ff. de reg. jur. V. Desumi potest argumentum a fideicommissis ad feuda, quod in jure nostro passim receptum est, ut scribit Menoch. conf. 89. n. 65. l. 1. ubi multos ibi commemoratos hoc affirmasse dicit: Atqui in successione fideicommissi, si mater excluditur, exclusus quoq; censetur ipsius filius, qui ex matris persona vult succedere vid. Job. Andr. Hostiens. in addit. ad specul. de testam. in fin. Alex. conf. 56 n. 4. vol. 5. Corn. conf. 124. n. 14. vol. 2. Soc. senior. conf. 251 n. 9. Et conf. 94. n. 3. vol. 4. Dec. conf. 199. in fin. Menoch. conf. 400 n. 36. Et alii quam plurimi. Posset hic objici: quod communibus regulis juris contrarietur, quo non minus succedat foemina, quam masculus per text. l. maximum vitium C. de lib. prater Wesenb. c. 6. n. 22. verum sufficit hanc decisionem non contrariari; sed consonam esse naturae feudi & regulis juris feudalis secundum Mozz. de acciden. feud. n. 6. Et de natur. feud. n. 97. eaq; originali, ut respondit Menoch. conf. 148. n. 2. vol. 2. Et genent. h. Decian. conf. 24. n. 1. vol. v. 1. regulariter verum. Mozz. de substant. n. 79. Et de his qui feud. dare possunt n. 34. Schmid. de feud. part. 7. c. 4. num. 1. Menoch. conf. 722. num. 66. vol. 8. Et vol. 1. conf. 1. num. 453. Decian. conf. 24. num. 74. vers. 8. Schneidvv. part. 6. de succ. feud. ab intest. num. 5. Quibus regulis inhæremus donec foemina aut masculus a foemina descendens exceptionem ostendat per ea, quæ respondit Menoch. conf. 391. num. 1. vol. 4. Decian. conf. 58. num. 2. vol. 2. ubi plures allegantur.

Opp.

Sp.

Quæstio

1441.

Quæstio IV.

Si duo, de uno eodemq;
feudo unus abusivè, alter rea-
liter, investiantur., uter ho-
rum præferendus?

Ante omnia investituræ vocabulum quid apportet, exca-
tiendum est. Dicta autem est investitura ab investiendo, eò,
quòd Vasallus per eam, possessione tanquam vesti induatur,
quatenus potissimum *inc. un. 2. F. 2. accipitur.* Aliàs unius
ejusdemq; significationis non est *vid. Schultz. in Synop. f. Feud.*
c. 9. n. 3. & 4. Vult. c. 7. n. 5. Describitur quoque à nonnullis tradi-
tio & cæssio solennis, per quam dominium feudi utile vasallo
acquiritur. *Vult. d. 6. 7. n. 7. post Cujac. t. 1. F. 1.* Est autem signum
necessarium feudi *Rol. à Valle conf. 50. num. 9. in 3. vol. & conf. 1. n. 9.*
& consil. 90. n. 24. in vol. 4. & sine hac feudum nullo modo ac-
quiri potest. c. unic. in pr. quibus modis feud. constitui potest. Rol. à
Vall. consil. n. 49. v. 4. Est autem duplex, altera propria, altera
abusiva *c. unic. in pr. quid sit invest. Rol. à Vall. conf. 50. num. 52. v. 3. &*
conf. 1. n. 50. v. 4. Propria est, ut Obertus de Orto definit, nihil
aliud, quàm possessio, hoc est: quando realiter in feudi pos-
sessionem vasallus inducitur. *Vultej. c. 7. num. 5. Mynsing obs 61.*
cent. 4. Abusiva investitura est, quæ & verbalis dicitur, per
quam fit quædam imaginaria futura possessionis representa-
tio, veluti si hastam aut anulum, aut aliud corporeum quid-
libet Dominus alicui porrigat, feudi se investituram facere
dicens: *ut c. unic. quid sit invest.* Quibus breviter præmissis re-
sponsum ad quæstionem præpositam accommodamus &
concludimus pro eo, cui possessio tradita est. In duobus enim
causam ab eodem domino habentibus, melior est conditio
ejus, qui per traditionem recipit *l. quoties 15. C. de rei vind. l. si ea*

Abusiva pro
et

Abusiva definitio

1442.
res 31. §. fin. ff. de act. empt. rextus express. in l. si debitor 10. ff. de pignor. ubi possidentis melior conditio dicitur. gl. in c. un. §. si facta, si de feud. d. funct. & c. 2. quoniam dominium regulariter in alium nequit transferri quam per traditionem l. traditionibus C. de pact. l. nunquam D. de acquir. rerum domin. §. per traditionem Inst. & R. D. Igitur qui rem aliquam vendit, priusquam illam tradit, nullum jus domini transferret. l. per C. de rei vind. l. alienatum d. K. S. Sed nihilominus Dominus rei manet, & tantum actione personali ad rei traditionem conveniri potest l. fin. §. Lucius ff. de donat. l. qui tibi C. de hered. vel actio. unde fit, ut, si interim alteri rem tradiderit, atque hoc ipso dominium in eum transferret, hic, quoad ipsam domini acquisitionem & retentionem potior merito habeatur, licet in contrahendo posterior fuerit. l. si ve autem §. si duobus ff. de public. in rem act. l. si ea res §. fin. de act. empt. Hæc autem ratio non minus etiam in proposito casu locum habet. Nam sicut ex venditionis contractu, ita etiam ex investitura sine traditione aliquod jus reale non acquiritur in feudo. ut not. in c. i. qui sit invest. Baldin. l. si post. C. ut in poss. legat. & in c. 1. §. fin. de nova form. fidei. Parigitur est, ut ad instar venditionis, qui traditione jus reale in feudo nactus est, præferatur illi, qui solâ investiturâ verbali nimitur. Hoc per rationem istam docet d. gl. in cap. si facta si de feud. de funct. quam sequuntur Andr. de Ifern. Ass. c. si facta 2. F. 66. n. 4. & 10. Paris de pueo de redintegr. feud. cap. 287. Schurff. conf. 53. v. 1. Pist. quest. 29. n. 13. & seqq. Mozz. de subst. feud. n. 36. Rosenth. c. 6. concl. 9. Mysf. cent. 4. obs. 61. Borcb. de feud. c. 7. n. 12. Vult. c. 10. n. 11.
opp. & quàm innumeri ab his allegati. Non obstat quod Romanus conf. 70 incip. visio themate dicit, quod jus semel quæsitum in feudis sine culpa vassalli adimi ipsi nequeat. Nam illud
RP locum habet in jure plene quæsito. In subjecto verò casu ex sola investitura nullum jus reale in feudo partum est. Non itaq; jura hæc à Romano adducta huc accommodari poterunt. Privatio enim præsupponit habitum l. decem. ubi Bart. & Jaf. de verb. oblig. l. manumissiones de just. & jure. Præterea jura illa eo de casu loquuntur, quo quis ob culpæ pœnam jure suo sine aliqua precii refusione privandus esset; cum interim

Do-

1443.

Dominus hoc loco id, quod interest, teneatur prestare prius investito. Non itaq; ad propositum nostrum pertinebunt, cum minimè quis hoc amisisse, vel privatus eo dici possit, cuius respectu utilitas peculiaris ipsi prestanda est. *vid. Hartm. Dist. quest. 29. num. 17. lib. 1.*

Quæstio V.

An pactum de conjunctione sive unione prolium die *Emfindschafft* sustineri possit?

Unionem prolium pactum esse inter parentes eorumq; ex diverso matrimonio utriusq; susceptos & suscipiendos liberos presupposito filiationis jure de mutuâ invicem successione ritè recteq; initum, nemo non ignorat; sed an jure sustineri possit, controversatur? Placet affirm. cum *Gail. Carpz. & aliis* *Juris Germanie præclarissimis*, qui hujusmodi uniones prolium passim in Germaniâ consuetudine receptas vel statuto comprobatas testantur; modo statuta cujusvis territorii unâ cum requisitis probè atque exactè observata fuerint *arg. S. jus a. civile Inst. de jur. Nat. Gem. & Civ. l. omnes populi 9. ff. de iust. & jur.* Debet autem unio prolium fieri coram ordinario loci magistratu *arg. l. 2. de offic. præsens. l. 36. de adopt.* cum causâ cognitione adhibitis iis quorum interest. *arg. l. 2. C. de adopt. l. 6. de suspect. tutor. & actis intervenientibus arg. l. 4. C. de adopt.* nec non Tutoribus & Curatoribus liberorum pupillorumve *arg. l. quod ne 8. de adopt.* Hisce alias omnibus non observatis ipsa unio prolium jure hæud subsistere poterit *vid. Ordinat. Moguni. & Gail. obs. 125. n. 7. l. 2. Carpz. l. 5. resp. tit. 1. resp. 6. n. 24. ubi in Camera Imperiali ita judicatum refert Jac. Rick. c. 6. n. 45.* quoties n. plura copulativè requiruntur, omnium complementum requiritur & non sufficit partis adimpletio *l. si quis ita stipulatus fuerit decem ff.*

ff. de V. O. l. si heredi plures ff. de condit. Instit. l. quoties §. cum ita ff. de reb. dub. & nunquam qualitas requisita à facto principali separari potest l. prator ait 2. §. docere ff. de vi bon. rapt. & in l. Fulinus §. cum hoc edictum ff. quibus ex causis in poss. eat. Castr. in l. 2. in fin. C. de Leg. Jul. de vi publ. quæ omnium maximè obtinere debent in casu unionis prolium. : cum propter pacta futuræ successionis utroq; jure improbata l. stipulatio hoc modo concepta & in c. quamvis de pact. in bro, tum etiam ea de causa, quod ubi majus periculum, ibi cautela major requiratur. c. ubi periculum 3. de elect. in bro. ne scilicet liberi primi vel secundi matrimonii indebitè damnus sentiant. l. 1. §. sed si quis ff. de Carb. edit. & in d. c. ubi periculum de elect. in bro. in l. nec hi §. & primum ff. de adopt. Cum autem prædictæ solennitates in adoptionibus & arrogationibus, quæ imitantur naturam l. 1. & l. adoptio ff. de adopt. observandæ proponuntur l. quod ne Curatoris ff. de adopt. l. 2. & l. ult. C. eod. tit. l. hæ autem §. non defuncti ff. quibus ex causis in poss. eat. l. cum hi. §. sed & personarum & §. seq. ff. de transactionibus utique ad unionem prolium quæ sapit naturam adoptionis, ad excludendam præsumptionem doli, adhibendæ sunt. Geil. d. obs. 125. n. 6. Jac. b. Rick. d. cap. 6. num. 1. Carpz. l. 5. t. 1. r. 6. num. 28

opp. Non movet quod in contrarium adducitur, nempe pacta futuræ successionis præsertim acquirendæ adeo improbata esse, ut ne jurata quidem valeant l. qui l. licet & in l. fin. C. de pactis, & hæreditatem non dari pactis, sed testamento text. in l. hæreditas C. de pacto convent. & in l. licet. C. de pactis. Idque adeo verum esse, ut neque statuto vel consuetudine contrarium recipi vel introduci possit l. stipulatio & arg. l. fin. C. de rebus alien. non alienand. præsertim cum inducant votum captandæ

Rp. mortis. Respondemus enim pacta valere de hæreditate viventis consentiente illo, de cujus hæreditate agitur potissimum, si in tali voluntate perseveraverit per l. expressam fin. C. de pactis. Unde ex d. l. ult. Dd. communiter concludunt, quòd votum captandæ mortis, quod alias talibus pactis inest, tollatur per consensum ejus, de cujus hæreditate agitur fas. in d. l. fin. n. 10. Et quis ignorat pacta dotalia, præsertim reciproca de mutua conjugum vel liberorum successione quotidie fieri atq; serva

Wann

1945

ri vid. *Constit. D. August. Elect. Sax. part. 2. c. 43. & part. 3. c. 20. verif.*
Wann zwischen Eheleuten Ehestiftungen beredet & c. *ibidem*
Dn. Carpz. & alios Dd. Jur. Saxon. add. Geil. l. 2. observ. 126. num. 3. &
seqq. maximè quoties propter bonum concordia talis succes-
sionum provisio & quædam mutua ac reciproca inter liberos
utriusq; conjugii fraternitas constituitur: Quod verò eam *Opp.*
objectionem atinet, pactis nimirum non posse deferri hære- *Rp.*
ditatem juxta *l. d. hereditas C. de pact. convent.* Resp. regulam il-
lam singulariter in mutuo & vicissitudinario pacto officium
suum perdere, præsertim si solennitates superius enumeratæ
adhibeantur; quibus ex formâ statuti concurrentibus du-
bitandum non est hujusmodi unionis contractum, etiam de
jure communi ad exemplum adoptionis vel arrogationis sub-
sistere *arg. l. impuberem 2. C. de adopt. l. 17. §. 2. ff. eod. l. cum his 8. §. sed*
& personarum 11. ff. de transact. Præterea, uniones hæc prolium
non principaliter nec præcipuè eriguntur super hereditate
vel successione futurâ; sed super filiationis jure, & quasi mu-
tua & individua confraternitatis, quo scilicet conjugalis a-
mor & fraterna inter utriusque matrimonii prolem dilectio
tanto facilius coalescat & progressu temporis firmisimum
quasi robur accipiat, ut vel propterea, etiam æqualitas suc-
cessionis, ceu medium concordia nutritivum & consolidati-
vum in eos observari debeat. De reliquis in conflictu vid.
præter Dd. superius cit. Wesenb. p. 2. cons. 71. in rationibus decidend.

Quæstio VI.

Privilegium fori Scholari-
bus ex *arbit. habitis C. ne fil. pro patre*
competens, an etiam in causis
criminalibus locum habeat?

Varia

Varia privilegia Studioſis artium liberalium à Friderico
 I. Imperatore conceſſa reperiuntur in *auth. habita C. ne filius pro
 patre ubi Dd.* inter quæ non minimum fanè & illud ſibi vendi-
 cat locum, quod ſcholaribus peculiareſ aſſignantur iudices,
 Dominus ſcilicet vel Magiſter eorum vel ipſius Civitatis Epi-
 ſcopus. *d. auth. habita.* Quibus & nonnulli Dominum loci,
 quem poteſtatem aliquibus in locis vocant, tanquam Ordina-
 rium adjungunt *Gloſſ. in d. auth. habita; verba dedimus; ibiq; Bar-
 thol. n. 5.* electione nimirum & optione conceſſa ſcholari Reo,
 utrum coram Præceptore ſuo vel alio iudice conveniri velit,
 cui optioni tamen, multum jam derogatum videmus, ob ju-
 ramentum Rectoribus Academiaſ præſtitum *Sichard. in
 dict. auth. habita n. 5.* Hinc in dubium ab Interpretibus vocatur
 utrum privilegium illud de omnibus omninò cauſis tam cri-
 minalibus quàm civilibus, num verò de hiſce tantum accipi-
 endum ſit? Utur ſe res habet, in criminalibus quoq; locum
obtinere exiſtimamus. Rectores enim ſunt iudices ordina-
 rii & conſequenter cognitionem in cauſis criminalibus ha-
 bent *argum. l. i. ff. de offic. ejus Sc. l. i. ff. de arbitu Sichard. ad dict.*
authenti. Præterea Fridericus I. Imperator proſitetur expreſſè
 Magiſtrato ſcholæſtice juridiſtioneſ datam. Dicen-
 dum igitur, quòd ſub appellatione generali juridiſtioneſ, cri-
 minalis quoq; contineatur *arg. l. i. ff. de offic. ejus.* Genus namque
complectitur omnes ſuas ſpecies l. omnes C. de præſcript. 30. an-
nor. & diſpoſitio generalis tantum operatur quoad omnia,
 quoad ſpecialis, quoad ſpecialim enumerata. *l. 51. ff. de Ad-*
ministr. tutor. l. 79. pr. ff. de leg. 3. Weſembec. conſil. 95. num. 20. Accedit,
 quòd beneficia Principū, reſpectu eorum quibus indulta ſunt,
 pleniffimè ſint interpretanda *l. pen. ff. de conſtit. princ. c. cum di-*
lect. in fin. de donation. Decius in l. Imperium num. 26. D. de juridiſt.
 Cum igitur privilegia Studioſis eorundemq; Magiſtratoſ conceſ-
 ſa admodum ſint favorabilia, nò erunt reſtringenda & coar-
 ctanda, ſed potiùs extendenda atq; amplianda. *c. oſtia. de Regul.*
jur. in Sext. & per vulgata. Colligi id quoq; poteſt ex ipſis Au-
 thenticæ verbis, quæ mentem concedentis explicant, h. e.
 qualemnam conceſſam velit juridiſtioneſ Imperator Magi-
 ſtratoſ

1447.
stratui Academico? Talem scilicet quæ versatur circa debitum
& delictum, nec non circa negotia & causas; quæ omnia ad
criminales quoq; causas referri posse evincunt l. 7. §. 1. ff. de re-
stit. l. 29. C. de appell. l. unica C. de officio Procons. l. 25. pr. C. de Episcop.
& Cleric. l. 13. pr. C. de iudicis. l. 15. §. 4. ff. ad SC. Turpillia. l. 4. ff. de ac-
cusat. l. 5. C. de iurisdic. Cujac. l. 9. obj. 21. Hoig part. 2. q. n. 11 §. Matib.
Stephani in tr. de Academ. c. 12. n. 10. Besold. 1. polit. 12. §. 3. n. 45. Limn.
de jur. publ. l. 8. c. 9. n. 33. 34. conveniunt & sequentia verba ejus-
dem Authentice: si licet eis, quibuspiam super aliquo negotio move-
re voluerit: quibus verbis Rectoribus Academiae in quo-
cunq; negotio in Scholares tribuitur iurisdicatio. Desumit de-
niq; potest arguendum ex l. de militibus ff. de custod. & exhibit.
reorum: ubi milites si quid deliquerint ad eum remittuntur sub quo
militant. Remittendi igitur Studiosi quoq; ad Rectorem sub
quo militiam togatam exercent, si fortè delinquant, cum vi-
deatur eadem identitatis ratio. arg. l. advocati 14. ibi: Nec enim
solos nostro Imperio militare credimus illos, qui gladiis clypeis
& thoracibus utuntur, sed etiam advocatos & C. C. de Advocat. di-
versor. judicior. junct. authent. habita C. Ne filius pro patre add. c. 1.
de injur. in 6. c. Clericis X. de iudic. & c. tum non ab homine eod. Non
obstat quod forum privilegiatum nunquam ad causas crimi-
nales in Romana jurisprudentia fuit perductum: Sic nam-
que dicitur in l. 1. C. ubi Senat. quod per reatum omnis honor
& dignitas excludatur, adeoque ut nocentes aliquibus privi-
legiis utantur permittendum non esse. §. Non permittas: ubi
Glossa exemplificat de privil. Scholarium pro constit. Friderici. Ra-
tio, ne sub pretextu concessi privilegii vel flagitiorum crescat
authoritas, vel publica vacillet utilitas. Novell. 8. c. 5. vers. neq;
item committes. Quia l. 1. C. ubi Senat. vel clariss. locum habet si ex-
tra locum Academiae Studiosus delinquat. Ibi enim puni-
endus est, vel ubi reperitur l. 1. C. ubi de crimine agi oportet. Don.
17. com. 36. Si verò eo in loco delinquit ubi Academia est, co-
ram suo Rectore conveniendus est. Sed tamen & Studiosus,
qui in loco studii domicilium non habet, conveniri potest in
loco Academiae licet alibi delictum commissum sit secund.
Vult. in l. 1. n. 41. C. ubi de crim. agi oportet. Quod verò dicitur
C pri.

privilegia fori in delictis non prodesse: illud verum est, nisi privilegia sint corpori juris inclusa. Sic *Gloss. in Auth. Quia in provinc. C. de jurisd. vel inserta volumini statutorum*. Hoc verò privilegium fori studiosorum est insertum corpori juris. *diff. Auth. C. Ne filius pro patre*. Non obstat 2. *Quod dicta authentica loquatur de lite & negotio, quæ verba causas duntaxat civiles & pecuniarias non etiam criminales significare videntur l. litis ff. de verb. signifi. l. i. de testib. æque atq; verbum actionis dd. ll. Fatentur enim ipsi qui contrariam tumentur sententiam, ut Heigius part. 1. quæst. 11. n. 8. in voce litis & negotii causa hujus fundamentum poni non posse, cum certum sit hisce nominibus et. criminales causas venire, secundum tradita à Cujacio lib. 9. observ. 21. vid. Hunnius in tract. de jurisd. polie part. 1. c. 4. num. 13. præ cæteris verò Linn. de jur. publ. lib. 8. c. 9. num. 33 & seqq.*

Quæstio VII.

Utrum is, qui antè arrestum impetravit, in foro Saxonico præferatur creditori hypothecario posteriori?

Generalia de Arresto & Hypotheca præmittere proposito nostri haud est, cum & aliàs notissima sint & latè prolixè explicata in *Berlichii conclusionibus*. & in *Coleri tract. de processib. executivis, nec non apud alios JCros quàm plurimos: vid. N. G. O. tit. 46.* Nota quoque sunt arresti requisita quæ in foro nostro Saxonico observantur. *vid. N. G. O. tit. von Arrest und Cummern 51. Berl. p. 2. concl. 69. & 74.* Aggrediemur potius ipsius quæstionis scopum & uter præferatur videbimus. Concludimus itaque pro eo qui antè in foro nostro Saxonico arrestum impetravit. Is enim jus reale à die impetrationis consequitur,

1440

tur, quod non abfimile arbitrantur esse pignori vel tacitæ hypo-
thecæ *Reithard. diff. 57. Coler. in tract. de processibus executiv.*
part. 1. c. 2. n. 157. & seqq. Unde inferre solent, cum inter pignora
ratio temporis habeatur, *l. si decreto 2. l. si fundum C. qui pot. in*
pign. hab. Arrestantem anteriorem præferendum esse hypo-
thecario posteriori, ex ea ratione, quod arresto impetrato, ap-
ponatur quasi lex rebus debitoris, ne posthac in præjudicium
arrestantis, aliis creditoribus supervenientibus, jus aliquod
reale in iis consequi liceat, cujus ratione præferantur primo
arrestanti, cum hic quibuscunque creditoribus, posteriorem
hypothecam habentibus, præsertim secundum consuetudi-
nem notoriam anteponendus sit, *vid. Coler. loc. supr. cit. & in*
decis. part. 1. decis. 137. num. 8. & seqq. decis. 209. num. 7. Daniel Moller.
num. 77. sub fin. vers. proximum à pia causa & num. seq. Mart. Wehn.
in pract. observ. verbo Arrest/ Kummer zuschlage Wesenbec. in parat.
de privileg. credit. num. 9. quod & novissimè confirmavit & ap-
probavit Johannes Georgius Elector Saxonie Dominus meus
clementissimus in Proceß und Gerichts-Ordnung tit. von den
dinglichen die Rechte / so man durch Arrest erlanget 48. ibi. und
derowegen von der zeit an da sie solch ihr jus bekommen / allen andern
Gläubigern / die erst nach ihren stillschweigende oder ausdrückliche
verpfändung oder hülfte erlangen / mit der bezahlung vorgezo-
gen &c. impositum fuit, nec non legitimè illud prosecutum
est *text. in constit. 28. p. post med. vers. von der stunde anzufangen /*
ubi Dan. Moller. n. 78. Andr. Rauchb. p. n. quaest. 4. n. 1. & seq. Col. de pro-
cess. exec. part. 3. c. 11. num. 35. 39. 42. & seqq. Proceßordn. d. tit. 48. post
princ. vers. und gehet solch der Arrestanten Recht pag. 144. Illud in-
de provenit quod sicut regula: qui prior tempore potior jure
habetur pro indubitata. Ita etiam *const. Electoralis part. 1. c. 28.*
vers. von der stunde anzufangen qua jus arresti ex tempore estimat.
quia, ut ex toto contextu apparet, sensus Novellæ consti-
tutionis, hic est inter ipsos arrestantes habendam esse temporum
rationem, ita, ut potior sit jure, qui prius arrestum impetra-
vit. *Andr. Rauchb. d. quaest. 4. n. 36. Coler. decis. 137. n. 8. in fin. part. 1.*
& tract. de process. execut. part. 1. c. 2. Natura quoq; pignoris est,
ut prior posteriori præferatur *l. 1. l. ff. qui potior in pignor. c. qui*
prior

prior de Reg. Jur. in 6. Et ita in d. tract. de process. executiv. concludit Coler. Dicit enim hanc consuetudinem ita notoriam esse ut allegationibus non indigeat, & ita in his terris semper iudicatum refert p. a. e. 2. n. 19 part. 3. c. 1. n. 24 c. 8. n. 53. & seq. c. 11. n. 26. & seq. n. 40. & part. 1. d. c. 137. n. 8. & seq. & num. ult. Non ob-
Opp. stat quod in contrarium affert Modest. Pist. p. 4. quest. 162. num. 1. & seqq. & quest. 65. num. 5. Andr. Rauchb. part. 1. quest. 4. num. 5. & seqq. usq. ad fin. Wesenbec. in parat. de privil. credit. num. 9. sub
Ep. fin. vers. post hos tertia in classe arrestantes. Respondemus enim adductas rationes de jure communi procedere posse, secus in jure Saxonico, quo jus reale arrestantes per ejusmodi arrestum consequuntur, uti animadvertit Jacob. Schulzes in addit. ad Modest. P. stor. quest. part. 4. quest. 162. num. 15. & seq. & quest. 165. num. 14. in fine Berlich. part. 1. conclus. 69. num. 11. ubi vid. plur.

Quaestio IIX.

Utrum jure Saxonico immobilia judici ipsi sine consensu superioris rectè oppignorari possint?

Juris non incogniti est, quod Jure Saxonico & Provinciali, bonorum immobilium oppignorationes non aliter valeant, quam si Judicis seu magistratus ordinarii auctoritate muniantur ac corroborentur Landrecht l. 1. art. 8. in princ. & ib. gloss. lat. ad text. germ. l. B. incip. de alienatione immobilium Landrecht l. 1. art. 34. & art. 52. in princ. ubi gloss. lat. l. C. in med. Coler. de process. execut. p. 1. cap. 10. num. 189. ubi & facit alia ratio. Eachs. diff. 4. in med. Zobel. part. 2. diff. 28. num. 12. post. princ. Berlich. concl. 29. de oppigno-

5451.
pignorat. bonorum Constit. provinc. part. 2. 23. Dubitatio inde ori-
tur: Utrum immobilia iudici ipsi sine consensu superioris
oppignorari possint? Aff. quia in oppignoracionibus im-
mobiliam non autoritas pro solennitate ad integrandas ha-
bilitandasque contrahentium personas gloss. in cap. 1. verb. tra-
ctatus in fine de rebus eccles. non alieni. in 6to Da. in l. si quis mihi
bona 25. §. i. ff. de acquir. hered. Tiraquell. de leg. con. Gloss. 6. n.
7. Sed consensus pro pignoris confirmatione interponitur,
adeoque, ex intervallo pignori accedere, & non tantum ver-
bis expressis, sed & tacite, ipsoque facto declarari potest. l. fin.
ff. ad SCrum Maced. l. 1. §. prodest ff. quod legator. Rauchb. quasi. 24.
num. 19. add. Carpz in J. P. F. p. 2. Const. 23. def. 6. num. 6. qualis con-
sensus in rem vel utilitatem propriam adhibitus actui ipsi ni-
hil obest. arg. d. l. si quis mihi bona 25. jussum cum seq. l. placeat 79 ff.
de acquir. hered. l. si pro parte 10. §. 1. ff. de in rem vers. l. si quis pro
eo 56. §. 1. ff. de fidejuss. cap. cum in jure 31. extra de offic. deleg. cap. cum
in veteri 52. X. de elect. §. elect. pot. Tiraquell. dict. gloss. 6. num. 9. & 12.
ne scilicet quod favore alicujus est. introductum in ipsius odi-
um vel dispendium retorqueatur. l. nulla juris ratio 25. ff. de le-
gib. l. quod favore 9. C. eod. tit. l. plures Apochas in fin. C. de fide in-
strum. Qua de causa feudi oppignoratio recte fit ipsimet Do-
mino, etiam superioris consensu vel confirmatione non ad-
hibita secundum Curt. de feud. part. 4. num. 15. Camerac. in repetit.
cap. imperialem vers. limitate tamen conclusionem fol. 79. Rosenthal
in Synopsi feudali cap. 9. de feud. alienat. conclus. 31. Præterea, rati-
o juris Sax. bona immobilia extrajudicialiter oppignorari
prohibentis vix obstare poterit, quo minus hypothecam a sub-
dito Magistratui absque superioris consensu valide constitu-
tam dicamus. Consensus enim iudicis, pro confirmatione
pignoris duabus præcipue ex causis interponitur. I. ut Ma-
gistratui locali qualitas immobilium, cui ratione servitio-
rum, censuum, operarum &c. ea tacite sunt obligata l. 1. C. si
propter publicas pens. l. 7. D. de publ. & vectigali 6. illibata confer-
vetur. Desumi potest ex part. 2. c. 23. II. Ne scilicet hypothe-
carum clancularia mutatione, unus creditorum circumven-

niat alterum *Mindan. lib. 2. de Mandat. sine clausul. cap. 66. num. 6. Gail. lib. 2. observ. 25. num. 10.* Illa ratio ipsum concernit Magistratum, ex qua insinatio in ejus utilitatem cedit, quod, quando fit propter omissionem actus non vitatur *l. non minus 14. C. de procuratoribus l. cum hi 8. S. eam transact. 6. ff. de transact. l. neque tutor 7. C. de contrab. & committend. stipul.* Hæc creditorum respicit favorem ut nimirum debitoris fraudulentæ machinationi occurratur, quod certè facilius atque commodius fieri potest, quando Magistratui in bonis debitoris hypotheca constituitur. Judex namque sui pignoris facillè recordabitur, & ita de pignore suo, cum præsertim ejus interfit, alios faciet certiores *vid. Dn. Carpzov. libr. 4. Resp. jur. Electoral. libr. 4. Resp. 3. à princ. usque ad. n. 11.* Quod si verò per fraudem aut negligentiam creditores, de pignore hoc celaverint, ad damni hoc nomine dati restitutionem ipsis obligabitur *Daniel Moller. lib. 1. Sem. cap. 21. cui add. Coler. in tract. de processib. executiv. part. 1. cap. 10. n. 171.*

Opp.

Neque adversatur: quod hujusmodi contractus per se irritus & inanis esse videatur, cum Magistratui vel judici, negociari, fœnus, mutui, emptionis aliosque contractus cum subditis exercere jure non liceat *l. Scto, 16. D. de officio Præs. l. princip. lib. 33. D. S. cert. petat. l. eos qui 3. C. eod. l. non licet 46. l. qui officii 62. D. de contrahend. empr. cum similib.*

Q.

Quia prohibitio illa in Magistratibus modernis præsertim perpetuis & indigenis, quales plerique hodiè sunt, non observatur, & fermè planè approbante experientiâ quotidianâ, in delvetudinem abiit. *Dd. ad l. Præs. 34. D. si cert. petat. Gvid. Pape in decisionib. quest. 95. Paris de Puteo de Syndicat. in verb. contrahere & verbo officiales.* Cætera resolvit *Raubbar. part. 1. quest. 24. ubi plur. vid. poss.*

Quæstio

1457.
Quæstio IX.

An & quatenus in causis
criminalibus appellationes
recipiantur jure Civili, Pon-
tificio, Saxonico & novissi-
marum S. R. Imperii consti-
tutionum?

Appellare in jure varia significat. Appellare enim de-
bitor dicitur, qui de solutione interpellatur. *ff. de jussor. 16. §. fin.*
ff. de fidejussorib. & puella cujus attentatur pudicitia. l. item 15. §.
si quis virgines, 17. ff. de injur. Sed propriè appellare eum dici-
mus, qui auxilium à superiore implorat. Quare appellare
simpliciter ii dicuntur, qui ab inferioris judicis sententiã
tanquam injustã, ad superiorem provocant, obtinendi sui ju-
ris gratia. Est igitur appellatio à judice inferiore ad supe-
riorem gradatim à sententiã vel gravamine facta provocatio,
iniquitatis querelam continens. *vid. Wesenbec. in c. de appellat.*
& relat. Treutler. vol. 2. disp. 33.

Expediitissimi autem juris est, non solummodo in civili-
bus; sed etiam criminalibus causis appellationes admitti. *l. 1.*
l. adductos 29. C. de appellat. l. 2. C. si pendente appellat. mors interv. l.
2. C. quorum appellat. non recip. l. Pannonius 56. §. rei per duellionis
ubi Gloss. in verb. suspensa cognitione ff. de acquir. hered. l. si quis fi-
lio 6. §. hi autem omnes ff. de injust. rupt. & irrit. testam. l. qui à la-
tronibus 13. §. ult. qui testam. facere poss. Jul. Clar. l. 5. sent. §. ultim.
quest.

Appellare qd?

Appellatio f. d.

quest. 94 Nicol. Reusner l. 2. decis. 23 num. 14. Anton. Gomez. l. 3. va-
 riar. resolu. cap. 13 num. 31. Carpzov. l. 3. Res. l. 12. resp. 128. num. 1. Idem
 in Def. part. 1. const. 19 def. 25. num. 1. Raucbb. pag. 2. quest. 8. num. 1. &
 seqq. num. 36, 38. Mynsing. c. 4. obs. 41. num. 1. & seq. & obs. 42. per tot.
 Reinb. p. 1. differ. 19. sub fin. & part. 5. differ. 24. Berl. concl. 50. num. 29.
 exceptis quibusdam criminibus puta læsa Majest. falsa mo-
 netæ, raptus virginis, Simonia, hæresis & aliorum vid. Ma-
 rant. in spec. jud. part. 6. act. secundo num. 294. & seqq. Idque sive
 reus ad pœnam ultimi supplicii condemnatus sit, sive tortura
 solummodo ei per sententiam fuerit indicta: utroque enim
 casu à viribus rei judicata suspendere licet sententiam, ad
 majorem Magistratum provocare uti manifestissimum est. ex
 l. 12. C. de appellat. & consultat Hippol. de Marfil. in præct. crim. §. nunc
 videndum num. 2. & in l. 1. in pr. num. 14. & num. 42. ff. de question.
 Et hæc de jure communi obtinent, quæ tamen non parum im-
 mutata reperiuntur. Hodie enim aliud per Germaniam,
 ut scilicet in causis criminalibus appellationes non admittantur,
 receptum esse testantur, des Reichs abschied zu Aug-
 spurg anno 1530. post med. §. item als igt etliche zeithero von
 peinlichen Sachen in med. & Kammergerichts Ordnung.
 part. 2. tit. 28. §. Item nach dem auch. Gail. l. 1. obs. 1. num. 28. in
 pr. & l. 1. de P. P. c. 20. num. 36. in med. vers. tamen hoc est consuetudi-
 ne & num. seq. Mynsing. cent. 2. observ. 98. num. 3 & 4. Cent. 4. observ.
 41. num. 3. & seqq. Wesenb. in Comment. ff. de appellat. recip. num. 1.
 vers. quod consuetudo plerisq. locis Nicol. Reusner. de testam. part. 2.
 c. 38. Pruckm. conf. 4. incip. nôsti enim vir clarissime vol. 2. num. 86.
 Berl. Concl. 50. num. 30. part. 1. sed reis statim post latam sententi-
 am condemnatoriam executio pro arbitrio judicis fieri solet:
 maximè in causis capitalibus, ne scilicet crimina maneat im-
 punita Gail. d. l. 1. obs. 1. num. 28. & l. 1. de pac. publ. cap. ult. in fin. n. 36.
 Wesenb. conf. 43. num. 8. Myns. cent. 4. obs. 41. Nic. Reuwn. l. 2. decis. 23.
 num. 2. Dan. Moller. l. 4. Semest. c. 33.

Unde

Unde regulam informant: Quod scilicet hodie in processu criminali inquisitorio appellatio nequaquam sit admittenda. Dan. Moller l. 4. Semestr. c. 33. num. 4 & 5. Carpzov. in princ. crim. p. 3. quest. 119. num. 5. & seqq. & num. 31. & seqq. ubi limitat. regula super tradita subjicit. Idem in Resp. l. 3. tit. 12. resp. 128. Gail. dd. ll. Ventur. de Valent. in part. litig. l. 1. c. 14. num. 23. Ne scilicet processus inquisitorius, qui summarius est, & mox finiendus in ordinarium processum commutetur, ut patet ex Recept. Imp. Aug. de anno 1530. Sitem als ist etliche zeit & ordin. Camer. Imper. part. 2. tit. 28. §. item Nach dem auch dem alten hergebrachten gebrauch zc.

Neque aliud in jure Saxonico obtinere post gloss. art. 11. in fin. & in art. 14 & art. 35. l. 2. testatur D. Mollerus d. c. 33. l. 4. sem. num. 7. Rauchb. p. 2. quest. 8. num. 44. quod & exinde evincitur quod Curia Appellationis supremæ cognitio causarum criminalium planè sit adempta in Ord. Appellat. D. Elect. Christiani II. tit. Wer vor unser Appellation Gericht geladen / auch was Sachen daselbst angenommen und gerechtfertiget werden mögen s. Jedoch allein. In verb. Denn so viel die peinliche Sachen anlanget / weil es bisshero nicht gebräuchlich gewesen / das in unsern Appellation Gericht in denselben erkant / so lassen wir es auch bewenden zc. Hoc itaque in foro nostro Saxonico practicatur, ut probatione haud indigeat. Idem quoque traditur in novissimis S. R. Imperii constitutionibus, ut ex prædictis satis superque apparet. In processu vero ordinario aliud observatur. Ordinario enim processu instituto & libello accusatorio oblato, si litem negativè contestetur reus, & probationibus utrinque deductis sententia feratur, interposita appellatione, reum condemnatum ad Magistratum superiorem provocare posse observantia docet. Idque probat Ord. Appellat. Elect. Saxonia de anno 1605. tit. Wer vor unser Appellation-Gerichte geladen zc. s. Jedoch allein In verb. Wenn peinliche oder fischcalische Sachen verfallen

D

das

das man die in unsern Schöppenstul zu Leipzig / oder do in
 erster instanz hiebevör daselbst erkant / an einem andern un-
 verdächtigen Ort zusprechen überschicken möge / quæ verba
 evincunt & in primâ & secundâ Appellationis instantiâ cau-
 sas criminales ventilari posse, modo more ordinarii iudicii
 consueto procedatur, *Carpzov. & Moller. dd. ll.* Loco tamen
 Appellationis in processu inquisitorio defensio inquisito ad-
 mittitur, naturalis enim ratio suadet eum audiendum execu-
 tionemque sententiæ suspendendam esse, si reus innocentiam
 suam probare velit; ipsique Reip. expedit hominum
 conservatione eandem augeri & ampliari *l. i. ff. solut. matrim. l.*
cum ratio. 7. §. si plures 3. ff. de bon. damnat. Satiusque est impuni-
 tum celinqui facinus nocentis quàm innocentem condemna-
 ri. *l. Arrianus 47. ff. de Oblig. & Actio. l. absentem 5. ff. de pen.* Ne-
 que inquisitus deterioris debet esse conditionis in processu
 inquisitorio, quam Reus accusatus in processu ordinario, cui
 facultas libera appellandi competit. Eò etiam respicit *or-*
din. Camer. quâ in causis criminalibus de manifestâ iniquitate
 & nullitate sententiæ per viam supplicationis conqueri Reo
 permittitur *part. 2. tit. 28. §. Item Nach dem vers. doch da sich ie-*
mand an dem Kammergerichte &c. Carpz. pract. crim. part. 3. quæst.
139. num. 37. §. p. 1. const. 19. def. 26. num. 3.

Jure Pontificio, in notoriis & manifestis, appellationes
 non admitti, innuunt, *c. cum sit Romana 5. in fin. ibi: nisi forte vel*
manifestus Raptor. c. pervenit 13. ibi: si verò publicus est. &c. cum
speciali 61. vers. porro X. de Appellat. vid. Rauchbar part. 2. g. 8. num.
32. & seqq.

Quæstio ultima.

Utrum ultra quincunces
 aliquid à debitore exigere li-
 ceat.?

An

of.

An jure licite sint usurae nec ne? *vid. Petr. Heig. part. 2. qu. 1. Matrb. Coler. de process. b. Executiv. part. 1. cap. 10. num. 35. & seqq.* Modernis temporibus moderatae permittae sunt, atque licite peri possunt, prout dispositum. *Recess. Imp. de anno 1500. 1539. 1548. 1577. sub tit. von wucherlichen Contracten &c. in Recept. Wormatiens. de anno 1586. Et in Electoratu Saxonis jure Provinciali in Const. Mauritii Elect. de anno 1550. tit. von den Wuchern Const. Augusti Elector. de ann. 1555. tit. von Wucher b. Constit. 30. in fin. de anno 1572. & ordinat. Torgens. de anno 1583. tit. von wucher/wucherlichen Contracten &c. & Recept. Imper. Spirens. de anno 1600. sub fin. §. So viel nun diesem nach/ zu dem Eingange teihigen Abschiedes in med. ita ut non solum inter mercatores sed & alios quoslibet usurae ordinariae hodie sunt quincunces & no majores, veluti innuat verbadict. Const. Elect. 30. part. 2. §. damit nun solches in med. v. das in allen Fällen und Personen Kauffleuten und andern junct. Ord. Torg dict. Rubr. von Wucher/wucherlichen Contracten &c. §. Als haben wir. vers. und es wolte sich der Gläubiger &c. Jam qvaritur: an non etiam ultra quincunces aliquid à creditore exigere liceat? Negative concludimus. Majores enim usurae prorsus prohibitae sunt nec debentur etiam si promissa fuerint l. eos. 26. *vers. si quis autem aliquid C. de usur. Recept. Francof. de anno 1530. & 1548. tit. von wucherlichen Contracten Ordin. prov. Elect. Mauritii de anno 1550. tit. von Wucher & Ordin. Torgens. August. Electoris de anno 1583. tit. von Wucher/wucherlichen Contracten &c. & transgressores harum Constitutionum sat graviter puniri nemini ignotum est: Omnia enim pacta omnesque contractus usurariorum annihilantur & rescinduntur, quod patet ex verbis. Das sie dieselben unwürdig/ krafftlos und unbändig erkennen / erklären/ und declariren. Et postea und auff solche Contracte keine execution oder vollziehung thun oder verheissen &c. Rescisso itaque ipso contractu corrui quoque obligatio aliàs ex contractu proveniens, quod etiam disertè exprimitur in Ordin. Provinc. de anno 1550. & 1555. ac Ordin. Torgens. de anno 1583. dict. tit. von Wucher/wucherlichen Contracten &c. §. setzen / ordnen &c. *Wesenb. p. 2. cons. 72. num. 13. 14. & seqq.* Puniantur praeterea usurarii**

rarii amissione quarta partis sortis sind den vierden theil der
 Hauptsumma verfallen &c. *vers.* In dem das der jenige &c. *Ordin.*
Provinc. de anno 1550, 1555. Modest. Histor. part. 2. quest. 97. numer. 8.
Carpz pract. Crim. part. 2. quest. 92. num. 22 & seqq. quin & hodie
 in Electoratu Saxonix integram sortem mutuo datam amit-
 tunt, vigore novissimi mandati Sereniss. Elect. Saxonix. die
 28. April. anno 1628. promulgati rubr. Wegen des unchristli-
 chen/hochstraffbaren lasters des Buchers. §. Es wollen wir in
 verb. Das sie nicht allein des vierden theils/ sondern der ganzen
 auff Bucher außgetiehenen Summen verlustig seyn. Has & si-
 miles in pœnas incurrunt omnes ii, qui non contenti lucro
 quincuncis usuræ sunt, quod etiam luculenter patet ex *Ordin.*
polit. Francofurt. de anno 1577. tit. 17. & Ordin. Torgens. Elect. Saxon.
D. Augusti de anno 1583. tit. vom Bucher/ wucherlichen Contra-
cten &c. vid. Dn. Carpz. in J. P. F. part. 2. constit. 30. Sunt tamen
 nonnulli casus in quibus ultra quincunces aliquid peti potest,
 ut puta, si creditor paratus sit probare, sua pluris interesse,
 tunc certè audiendus erit. *vid. Recess. Spirens. de anno 1600. §.*
 So viel diesem nach *vers.* Oder aber/ da dem Creditori. & Torg.
 Aufschreib. *tit. von Bucher/ und wucherlichen Contracten. §. Als*
 haben wir. *vers.* Sonst aber/ und da der Gläubiger &c. vel quan-
 do inter Mercatores usuræ loco interesse petuntur, quod haud
 raro quincunces superat, qua de re *vid. Dn. Carpz. loc. cit.*
defin. 2. Petr. Heig part. 2. quest. 2. Matth. Berlich. part.
2. concl. 38. n. 19. Wesenb. in w. de Usur.
 & Fructib.

Tantum.

Monitus meliora sequar.

00 A 6414

ULB Halle
002 928 094

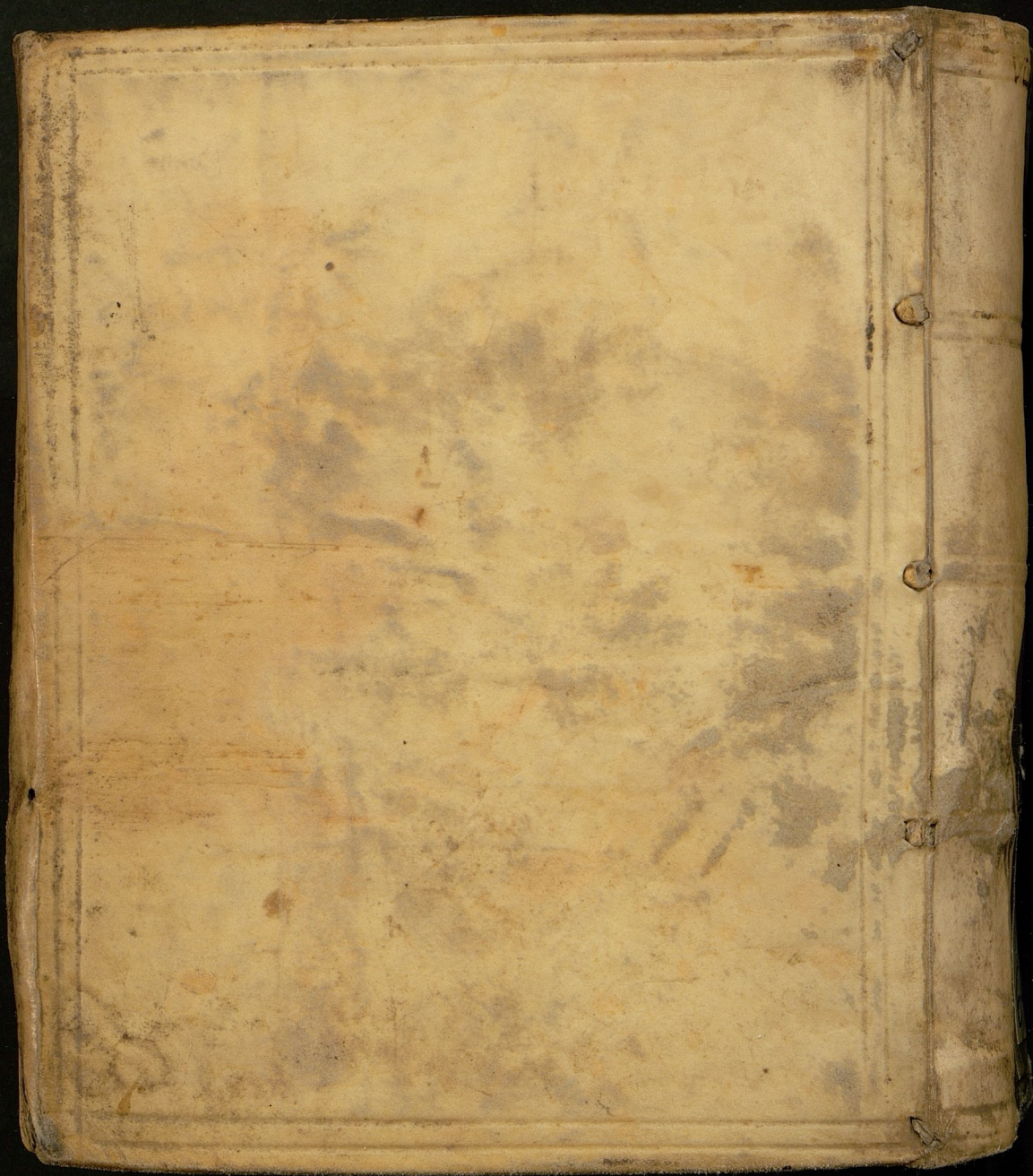
3

R

17

B.I.G.

Farbkarte #13

52 143A

ANNUENTE
SUMMO LEGUMLATORE
MAGNIFICO AMPLISSIMOQUE
JCTORUM ORDINE CONSENTIENTE
DECADEM QUÆSTIONUM,
In Jure Civili, Canonico, Feuda-
li & Saxonico maximè controversarum
PRÆSIDE
Nobili, Amplissimo atq; Consultissimo
V I R O
HENRICO COSELIO,
J. U. D. & P. P. Curia Electoralis, Scabinatus
nec non Facultatis Juridicae
Assessor,
Præceptore juxta & Hospite ætatem
colendo,
defendere conabitur
HENRICUS FRIDERICUS *Messsch /*
Nob. Misn. A. & R.
In Auditorio Jctorum
d. Aprilis anno 1651.
horis antemeridianis

WITTEBERGÆ
Excudebat Johannes Röhnerus, Acad. Typogr.

624 XXVII

